

HOVEDPROGRAM FOR LARVIK KRF 2019-2023

Foto: akela grafisk design

INNHold

LARVIK KRF'S VERDIER.....	2
KIRKE OG KULTUR.....	2
BOLIG, NÆRING OG MILJØ	3
FAMILIE, BARNEHAGE OG SKOLE	7
HELSE OG OMSORG.....	11

LARVIK KRFS VERDIER

KrF bygger sin politikk på den kristendemokratiske ideologi. Vårt verdigrunnlag er hentet fra Bibelen, den kristne kulturarven og grunnleggende menneskerettigheter og har sin forankring i det kristne menneskesynet, nestekjærligheten og forvalteransvaret.

KIRKE OG KULTUR

Larvik KrF vil verne om de kristne grunnverdiene, som landet vårt har vært bygget på. Den kristne kulturarven er en hjørnestein i vår nasjons felles identitet og har gitt oss et fritt og varmt samfunn. Et samfunn uten trygg og sikker verdiforankring blir fort både historieløst og ustabil. Kulturell kompetanse handler om å forstå det samfunnet man vokser opp i.

Trygghet og kjennskap til egne røtter, verdier og kultur bidrar til at mennesker er tryggere og mer åpne i møte med mennesker med en annen tro og kulturbakgrunn. Innvandrere har med seg kulturforståelse og historie fra landene de kommer fra. KrF ser på dette som en berikelse, men vi finner også holdninger og verdier som er i strid med fundamentale norske verdier som demokrati, likestilling, grunnleggende menneskerettigheter og solidaritet. Dette er det viktig at innvandrere raskt får god kunnskap om. Både arbeidsliv, familieliv og organisasjonsliv fungerer annerledes i Norge enn i andre land.

Kirken er en kulturarena, i tillegg til sin primæroppgave som trossamfunn. Mange av våre eldre kirkebygg er viktige kulturminner og viktige kulturelle minnesmerker, som stiller særskilte krav til vedlikehold. Larvik har et økonomisk etterslep på vedlikehold av kirkene på flere titalls millioner.

Et bredt kulturtilbud til barn og unge er viktig for å gi dem muligheter til opplevelser, forståelse og utvikling av egne evner og uttrykk. Vi vil videreutvikle tilbud som «Den kulturelle skolesekken» og «Den kulturelle spaserstokken».

Larvik KrF vil støtte kirker/menigheter i kommunen som driver et aktivt og godt ungdomsarbeide.

Larvik Bibliotek tilbyr et bredt spekter av kultur og tjenestetilbud. KrF vil at skolebibliotekene skal brukes aktivt, og på den måten bli en brobygger til bibliotektilbudet.

Larvik KrF vil:

- Ha en bedre merking av våre mange flotte turstier
- Styrke skolebibliotekene
- Sikre tilgjengeligheten for funksjonshemmede til kirker og kulturarenaer
- Larvik KrF vil støtte kirker/menigheter i kommunen som driver et aktivt og godt ungdomsarbeide
- Øke vedlikeholdsbudsjettet til kulturminner, kirkebygg og middelaldekirkene spesielt
- Sørge for midler til vedlikehold av Herregården
- Ta ansvar for opprustning og vedlikehold av Undersbo

BOLIG, NÆRING OG MILJØ

KrF ønsker at Larvik skal være en attraktiv kommune å bo og arbeide i. Kommunen har store naturgitte og historiske verdier med potensiale for bedre utnyttelse, for eksempel Kaupang, Colin Archer, Tollerodden og Herregården.

KrF vil jobbe aktivt for å få på plass et Thor Heyerdahl-senter.

Det er særlig ønskelig med en økt andel av yngre familier som etablerer seg her. Boligbygging og næringsutvikling er derfor viktige områder i lokalpolitikken som KrF vil være med å sette sitt preg på. Attraktive boliger og bomiljø er viktige virkemidler for å få nye innbyggere til kommunen vår. Vi må ha en aktiv næringspolitikk som tar vare på eksisterende næringsliv samtidig som vi arbeider målrettet for å legge til rette for nyetableringer.

KrF er imot eiendomsskatt. Vi mener dette er en usosial ordning for enkeltpersoner, og kan virke hemmende for næringslivet. Det er viktig at næringslivet opplever kommunen som positiv, attraktiv og løsningsorientert.

Larvik KrF vil:

- Bidra til god mobil- og bredbåndsdekning i hele kommunen
- Satse på fortetting i Larvik sentrum og videre utbygging i tettstedene
- Søke å unngå bruk av matjord når etablerte boligfelt skal utvides eller nye klargjøres
- Legge til rette for næringsetablering og bosetting i hele kommunen
- Sikre gode rammevilkår og forutsigbarhet for næringslivet
- Være lydhøre overfor innspill fra næringslivsaktører og foreninger
- Utvide tiden for gratis parkering på kommunale plasser i sentrum
- Ikke innføre eiendomsskatt

Verdiskapning og turisme

Turisme er en viktig næringsgren med muligheter som bør utvikles ytterligere. Kommunen vår betraktes av svært mange som et attraktivt feriemål.

Innfallsporten over Larvik havn fra sør har potensiale til å gi flere gjestedøgn i vårt distrikt. Det samme gjelder båtfolkets sommerferie langs kysten. For at enda flere skal stoppe i Larvik, ønsker vi å fortsette arbeidet med gjestehavn i Indre havn. Vi mener dette er et viktig bidrag for større tilstrømming til Larvik i sommermånedene, flere gjestedøgn, økt handel og at flere får oppleve Larvik by og områdene rundt.

Verdiskapningsutviklingen i reiselivsnæringen har i senere tid hatt størst økning innen opplevelser, dvs. sommer – og vinteropplevelser, samt kulturopplevelser. Kaupang er historisk kjent som Norges første by. Kaupang ligger ved Viksfjord; fem kilometer utenfor Larvik sentrum. Vi ønsker å legge til rette for at Kaupang kan utvikles og tilrettelegges for turister og besøkende.

En samordnet markedsføring av alt våre gjester kan se og oppleve i hele kommunen er både nødvendig og viktig. Det gjelder ikke bare for sommeren, men året rundt, fra innland til kyst.

I Larvik kommune er det bygder og steder som mangler skilting. KrF ønsker en gjennomgang av denne skiltingen, gjerne i samarbeid med Vegvesenet eventuelt Politiet. Dette blant annet på grunn av sikkerhetsmessige årsaker.

Larvik KrF vil:

- Fullføre arbeidet med gjestehavn i Indre havn
- Utvikle Kaupang til å bli en turistattraksjon
- Forskjønne innfartsveien fra/til fergekaia
- Forbedre skiltingen av både steder og veier i kommunen

God og rikelig mulighet for langtidsparkering er viktig, både ved ny jernbanestasjon og ved innfartsveiene.

Innføring av bomring rundt sentrum mener vi vil være ødeleggende for handel og næringsliv. Derfor ønsker KrF å arbeide mot etablering av bomring.

Larvik KrF vil:

- Arbeide mot etablering av bomring
- Arbeide for langtidsparkering, både i tilknytning til ny jernbanestasjon og ved innfartsveiene

Landbruket må tas på alvor

Landbruket har i vår kommune noen av de beste naturgitte forhold som kan tenkes. Vi er nest størst i landet på grønnsaksproduksjon og fjerde størst på poteter. I perioden 2004 til 2015 ble det totalt bygget ned 4 736 dekar jordbruksareal i Vestfold (nibio.no, arealbarometer). Dette mener KrF er en svært uheldig utvikling.

Larvik KrF vil:

- Opprettholde et allsidig skog- og landbruk, med både tradisjonell og utradisjonell drift
- Bevare drivverdig jordbruksareal til jordbruksformål, og bremse nedbyggingen av matjord

Fiske og kystkultur

Til det tradisjonelle kystfisket som næringsvei i Larvik kommune, har det vært klart minkende rekruttering av fiskere de siste 25 år. Årsakene til det er mange og sammensatte. KrF ønsker å bidra til at trenden kan snues.

For det kystnære fisket er det viktig med lokale fiskemottak.

Turistfiske er lite utnyttet og markedsført i vår kommune, mens det på Sørlandet har blitt en viktig næringsgren. I 1991 var det kun sporadiske besøk av sportsfiskere fra kontinentet som fisket i sjøen. Fire år senere ble det registrert 39 000 tyske og hollandske gjestedøgn! Charterfiske foregår utenfor vårt distrikt fra både Danmark og Sverige. I hovedsak er det store globale og profesjonelle utleiebyråer som kontrollerer markedet for utleie av hytter og hus til fisketurisme i Norge. KrF mener det burde ligge til rette for et samarbeid på dette området mellom fiskere og hotellnæringen i vår kommune.

Larvik kommune har lang kystlinje og innbydende skjærgård. En stor prosent av innbyggerne og hyttebeboerne har ønske om den rekreasjon som følger med båtliv og fritidsfiske. Ventelistene for å leie båtplass er lange.

Larvik KrF vil:

- Støtte tiltak som rekrutterer ungdom til fiskeryrket
- Bidra til at kommunen legger til rette for å opprettholde og utvikle fiskemottakene i Nevlunghavn og Stavern
- Ta initiativ til utarbeidelse av plan for sjøfronten i Nevlunghavn
- Være positiv til samarbeid mellom lokale aktører med sikte på turistfiske i vårt nærområde
- Få på plass en plan for småbåthavner
- Være positiv til utvidelse av allerede eksisterende småbåthavner der det naturlig ligger til rette for det
- Være positiv til bygging av nye småbåthavner der det ikke kommer i konflikt med særlige verneområder eller andre viktige miljøhensyn

Natur og miljø

KrF vil arbeide for at vi skal forvalte miljøet, naturressursene og samfunnet til felles beste. Mennesket har et særlig ansvar for å beskytte, bevare og gjenopprette naturen slik at det ikke skjer unødig eller uopprettelig skade på den. Vi overtok ansvaret for å forvalte naturen og samfunnet fra dem som gikk før oss, og har et ansvar for å overlevere «arvegodset» videre til neste generasjon i bedre stand enn det var da vi selv overtok. Så må ikke forvalteroppdraget forstås slik at mennesket passivt skal verne om naturen og samfunnet. Naturen skal brukes for å dekke menneskets grunnleggende behov og skape en bærekraftig utvikling. Vi skal bygge og utvikle landet for å gjøre oss bedre rustet for fremtiden. Ressursene skal fordeles slik at de kan hjelpe alle mennesker til å leve gode liv og realisere sitt potensial.

Larvik KrF vil:

- Arbeide for at natur og miljø kan overleveres i en bedre forfatning til neste generasjon
- Legge til rette for bruk av rene energikilder lokalt, eksempelvis vindkraft og solenergi
- Bevare Farris som vår trygge og gode drikkevannskilde
- Basere klimapolitikken på tilgjengelig kunnskap

FAMILIE, BARNEHAGE OG SKOLE

Barna trenger trygg oppvekst. Alle barn har rett på et godt hjem. Et viktig bidrag for å gi barn en god start på livet, er å gi familiene mulighet til å finne vei ut av tidsklemma. Mer tid med mor og far står høyt på mange barns ønskelister.

Hjemmet er barns viktigste arena. Vi sier derfor klart nei til generell døgnåpen barnehage. Barna trenger sine nære, trygge voksne. Valgfrihet for foreldre mellom kontantstøtte og fleksibelt barnehage tilbud, blant annet åpne barnehager, er viktig. Åpne barnehager er et spesielt godt tilbud for innvandrerfamilier med tanke på integrering og norskopplæring.

Flere kommuner har prøvd ut kommunal kontantstøtte for barn fra 2 til 3 år, for eksempel Kristiansand kommune. For å gi økt valgfrihet for også denne

aldersgruppen, vil Larvik KrF innføre dette i Larvik.

Familier kan streve, både med samliv og kommunikasjon mellom foreldrene og mellom foreldre og barn. Vi ønsker å støtte tiltak for familier som trenger råd og hjelp i en vanskelig livssituasjon, blant annet ved å støtte tiltak som Home Start, et familiestøtteprogram som gir støtte til småbarnsfamilier i utfordrende perioder.

Larvik KrF vil:

- Innføre kommunal kontantstøtte for barn fra 2 til 3 år
- Fortsatt styrke barnevernet og ha fokus på å utvikle solid kompetanse hos de ansatte
- Tidlig inn med tiltak i familier som strever
- Gi støtte til helsetjeneste som tilbyr gratis veiledning til kvinner og par rundt en ikke planlagt graviditet
- Ha gode støttetiltak til kurs som tar opp samlivsspørsmål

Barnehager

Larvik KrF ønsker å bevare en variert barnehagestruktur, og ikke legge ned gode barnehager med god drift, og som foreldrene er fornøyde med. Vi mener en variert barnehagestruktur både i størrelse og geografi er til beste for barna. Mange foreldre er klare på at mindre barnehager er til det beste for deres barn. Behovet for å bli sett oppleves og erfares som bedre i mindre barnehager. Barnehagene bør lokaliseres i barnas nærmiljø slik at både barn og foreldre unngår lange transport etapper til barnehagene.

Larvik KrF vil:

- Ikke legge ned Valby og Varden barnehager
- Satse på åpne barnehager hvor hjemmевærende foreldre kan delta sammen med barna
- Ha et fleksibelt og godt barnehagetilbud både i kommunal og privat sektor

- Øke kompetansen blant personale i forhold til kartlegging av barn med spesielle behov
- Øke kompetansen blant personale i forhold til barn som utsettes for vold og overgrep i hjemmet (nære relasjoner)
- Ha tydelig fokus på tidlig innsats med gode varslerutiner for barn som strever
- Øke innsatsen og kompetansen i barnehage slik at lese- og skrivevansker/dysleksi oppdages så tidlig som mulig
- Styrke spesialisttjenesten, for eksempel ved å støtte etterutdanning

Aktivt, inkluderende og godt skolemiljø

Skoleårene er en avgjørende tid for alle barn. En god skole skal formidle kunnskap, dannelse og verdier - og hjelpe barna til mestring, utfoldelse og sosial utvikling.

Vi sier nei til heldagsskolen, som ikke skal brukes for å løse familiers tidsklemme.

Barna i Larvik trenger den beste oppfølging de kan få av kvalifiserte voksne i skolen. De har rett til å bli beskyttet mot mobbing. Når eleven sier at han/hun ikke har det bra på skolen – da skal det reageres.

Larvik KrF sier ja til at skoletiden for elevene skal være mobilfri.

Elever som trenger ekstra hjelp, skal bli tatt på alvor og tidlig få den støtte og tilrettelegging de trenger fra spesialpedagoger, helsetjeneste og andre fagpersoner. Tidlig innsats er en suksessfaktor i skolen. Derfor er Larvik KrF glade for at KrF fikk gjennomslag for den nye lærernormen, og vil se til at den blir fulgt opp.

Tidlig innsats og leseopplæring kan bidra til at 80 % av elevene med lese- og skrivevansker kan komme inn i en god lese- og skriveutvikling, om innsatsen gjøres på 1.-2. årstrinn. Venter en med å sette inn målrettede tiltak til 3. trinn synker denne andelen til 50 %, og til skremmende 10 - 15 % om innsatsen settes inn ved 5. klasse. (Høien, 2010)

Vi vil satse på svømmeundervisning

Alle barn, uansett hvor de bor i kommunen, skal få et likeverdig svømmeopplæringstilbud. Larvik KrF vil derfor at svømming i offentlige svømmehaller skal være gratis i ordinær åpningstid for barn i grunnskolealder.

Vi vil styrke skolehelsetjenesten

Larvik KrF har i mange år også arbeidet for en styrking av helsesykepleiertjenesten (helsesøster) i skolen. Vi vil fortsatt øke ressursene, slik at helsesykepleier og psykolog er mer tilstede på skolene.

Vi vil ha en god og variert skolefritidsordning

Skolefritidsordninger er viktige i forhold til utfoldelse, lek og sosial utvikling. Vi vil ha et variert innhold og sikre samarbeid med frivillige organisasjoner. Dette gir valgfrihet og fleksibilitet.

Larvik KrF vil:

- Bevare barneskolene i nærmiljøet
- Forbedre sikkerheten langs farlige skoleveger
- Øke tilskuddspotten til elever med spesielle behov.
- Svømming i offentlige svømmehaller skal være gratis for barn i grunnskolealder, i ordinær åpningstid
- Si ja til at skoletiden for elevene i grunnskolen skal være mobilfri
- Styrke kompetansen på skolen i forhold til elever med lese- og skrivevansker
- Helsesykepleier (helsesøster) og psykolog skal bli oftere å treffe i skolen
- Redusere lærernes rapportering til et minimumsnivå
- Ha større oppmerksomhet på hjem-skole-samarbeid
- Bedre elevenes og lærenes nettvettferdigheter, med spesielt fokus på sosiale medier og nettsjikane
- Sikre samarbeid med frivillige organisasjoner i SFO
- Øke tidsressursen for rådgiver og sosiallærer/miljøterapeut på grunnskolens ungdomstrinn

HELSE OG OMSORG

Larvik kommune er bevisst at livsstil påvirker både livskvalitet og leveutsikter. Forebygging er en viktig sak for Larvik KrF. Det sparer både samfunnet og mennesker for lidelser og store økonomiske tap. Det er derfor viktig for KrF å styrke det forebyggende arbeidet ytterligere. Forebyggende og helsefremmende tiltak må rette seg mot personer i alle aldergrupper, med ulike behov og forutsetninger. I forebyggende arbeid må vi fokusere på tidlig innsats for barn og unge, på psykisk helse og fysisk aktivitet.

Larvik KrF vil:

- Fortsatt ha et sterkt fokus på det forebyggende arbeidet i kommunen
- Øke ressursene til forebyggende arbeid for den eldre delen av befolkningen og funksjonshemmede, bl.a. gjennom å styrke ergoterapi-tjenesten

Psykisk helse og avhengighet

Larvik kommune er et godt sted å få bo. Likevel rammes mennesker blant oss av rusmisbruk, enten gjennom eget misbruk eller ved at noen av de nærmeste har et rusproblem. Rus skaper utrygghet både i hjemmet og i byens uteliv kvelds- og nattestid. Det er fortsatt nødvendig med en restriktiv ruspolitikk i Larvik. Nøkkelbegrepene i KrFs ruspolitikk er solidaritet med dem som sliter, omsorg for dem som har problemer, og forebygging av skader. KrF mener det er håp for alle og vil styrke omsorgen for rusmisbrukerne og deres pårørende. God forebygging kan også hjelpe flere unge til å unngå å utvikle en psykisk lidelse. Vi har et økende antall barn og unge som sliter med psykiske plager. Her spiller skolehelsetjenesten en svært viktig rolle.

Larvik KrF vil:

- Følge opp tiltakene i Ruspolitisk handlingsplan
- Begrense tilgjengelighet, forbruk og russkader
- Gi barn og unge med psykiske problemer hjelp på et tidlig tidspunkt
- Styrke skolehelsetjenesten
- Styrke rusforebyggende tiltak, særlig på ungdomsskoler og i andre ungdomsmiljøer

- Støtte lag og foreninger som bygger opp under fysisk og psykiske helse
- Sørge for at «Huset» har gode arbeidsvilkår
- Ha flere rusfrie møteplasser for ungdom
- Ikke ha servering av alkohol på arrangementer i regi av kommunen

Hjemmetjenester og sykehjem (eldreomsorg)

En god alderdom handler om å kunne være en aktiv samfunnsborger, ha ansvar for seg selv og egen helse så lenge egne krefter strekker til og oppleve seg nyttig i familie- og samfunnslivet. Når behovene for hjelp melder seg, må eldre få tilbud om nødvendige helsetjenester, egnet boform og annen hjelp. Eldre er en stor ressurs i samfunnet. De bidrar i familie, samfunnsliv og frivillig arbeid. KrF ser på eldrebølgen som en stor mulighet. Eldre er ofte en avgjørende ressurs i samfunnet, bare vi vet å benytte oss av det. Menneskeverdet står i sentrum for KrF, helt fra den første spire av liv og til livets slutt. Vi vil derfor arbeide hardt for at den verdighetsgaranti vi har kjempet for, skal oppfylles i praksis.

Larvik KrF vil:

- Legge til rette for Eldres bidrag i samfunnet, f.eks. frivillig arbeid innen skole, omsorg m.m.
- Gjeninnføre stillingen som aktivitør på sykehjemmene
- Opprette demenskontakt i hver avdeling av hjemmetjenesten
- Styrke både kapasitet og kunnskap rundt palliativ omsorg
- Styrke grunnbemanningen i omsorgstjenesten
- Arbeide for at flest mulig av de som ønsker full stilling i pleie- og omsorg får det
- Rekruttere fagfolk ved å styrke grunnbemanningen i omsorgstjenesten
- Nye sykehjemsplasser og heldøgnsboliger bygges i tilknytning til nærsentra, i for eksempel Svarstad, Kvelde, Tjølling, Stavern og Helgeroa
- Legge forholdene til rette for gode fellesskap og forebygging av ensomhet ved å opprettholde frivilligheten ved dagsentra og ved nærmiljøsentrene (tidligere Eldresenter)

- Legge tilrette for at flere eldre får se gledene av å delta i frivillig arbeid, for eksempel ved bruk av Frivillighetsentralen
- Øke ressursene til forebyggende arbeid ved å styrke ergoterapitjenesten
- Styrke forebyggende arbeid ved å gi alle innbyggere over 77 år tilbud om hjemmebesøk der fremtidige hjelpebehov kartlegges

Funksjonshemmede, arbeid og aktivitet

Alle mennesker skal ha muligheter til å leve et selvstendig liv. Samfunnet skal være universelt utformet og alle skal ha mulighet til å delta i samfunnslivet. All diskriminering må bekjempes. Larvik KrF mener alle, uansett forutsetninger, skal ha mulighet for et godt liv. Det er viktig med tilrettelegging slik at alle får brukt ressursene sine best mulig og at det gis muligheter for å delta i det offentlige liv. Det frivillige arbeidet utgjør en stor ressurs både for enkeltmennesker og samfunnsøkonomien, og bør derfor verdsettes med god tilrettelegging fra kommunen. Larvik KrF vil ta vare på og videreutvikle det gode arbeidet som er i gang og bidra til tettere samarbeid med de frivillige. KrF sitt forslag om Home-Start som kom i gang i mars 2010, har vist seg å være til stor hjelp for småbarnsfamilier i kommunen. Larvik KrF foreslo også opprettelse av Frivilligsentralen i kommunen, som har blitt et godt redskap for det frivillige arbeidet. Mennesker med en funksjonshemming er ingen ensartet gruppe, men generelt har de lavere inntekter, og halvparten av gruppen er ikke i arbeid. Dette vil Larvik KrF gjøre noe med.

Larvik KrF vil:

- Arbeide for at flere med nedsatt funksjonsevne skal komme i lønnet arbeid
- Gi mennesker som mottar offentlig omsorg mulighet til å delta i kirke, foreningsliv og trossamfunn
- Doble kapasiteten for avlastning for barn under 18 år
- Fremskaffe et eget avlastningstilbud for hjemmeboende over 18 år
- Styrke det frivillige arbeidet i kommunen

Fattigdomsbekjempelse

Larvik kommune har mange barnefamilier som lever under fattigdomsgrensen.

Foreldre og omsorgspersoner som lever i fattigdom skal behandles med verdighet og respekt, slik at de får hjelp til å komme seg ut av fattigdommen. Barnefamilier som får hjelp fra sosialkontoret til livets opphold, blir fratatt barnetrygden. Selv om de da til sammen mottar mer enn de ville få i barnetrygd, virker dette urettferdig. Alle andre familier, uansett inntekt får sin rettmessige barnetrygd, og det bør gjelde også for lavinntekts familier. Det vil styrke selvfølelsen å kunne ha egne midler til å løse helt nødvendige dagligdagse ting, som for andre er en selvfølge.

Larvik KrF vil:

- At alle skal få beholde barnetrygden, selv om de kommer inn under sosialhjelpsordningen i kommunen
- Føre en boligpolitikk som gjør at det finnes boliger med en husleie som er til å leve med for fattige familier
- Støtte tiltaket Aktiv Ferie og alternativ julefeiring som arrangeres i Larvik
- Øke kunnskapen om årsakene til barnefattigdom

Kandidat nr. 1:

Olaf Holm

Kandidat nr. 2:

Dorthe Kyvik Bårnes

Kandidat nr. 3:

Helge Ivar Vågen

